

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Laan til Byggeforeninger.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 921).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Niels Rasmussen: Det er nu henvend 30 Aar siden, at vi her i Landet begyndte at yde Statslaan til Foreninger, der havde til Formaal at opføre billige og sunde Boliger for Arbejderklassen og dermed økonomisk ligestillede. Begyndelsen blev gjort ved Loven af 29. Marts 1887, og der er fulgt adskillige andre saadanne Love efter, saaledes at det nu til Forhandling foreliggende Lovforslag er det 5te i Rækken. Disse Love indeholder alle Bestemmelser om, at Udlaanssummen begrænses til et afikseret Beløb, der fordeles paa en nærmere angivet Maade over et bestemt Aaremaal, og det samme gælder ogsaa det nærværende Lovforslag. I øvrigt afviger dette i Formen ikke fra de foregaaende Love, der omhandler samme Emne, men der er dog paa adskillige og væsentlige Punkter sket Forandringer, som jeg med et Par Ord vil omtale.

I det Lovforslag, der blev fremsat i Folketinget, var der, særlig paa to Punkter, Afgivelser fra den hidtil gældende Lov, idet nemlig Renten er sat op fra 3 til 4 pCt. p. a., hvorimod det aarlige Afdrag, 1 pCt., er bibeholdt. Endvidere er Udlaansprocenten sat op fra $\frac{2}{3}$ af Ejendommens Værdi til $\frac{4}{5}$ og beregnes, som det nu anføres, af Ejendomsskyldværdien. Dette er jo ret væsentlige Forandringer, men efter min For mening dog af en saadan Natur, at der paa Grund af Forholdenes Udvikling intet er at sige dertil. Det er rimeligt, at Staten ikke paa disse Udlaan har et betydeligt Rentetab, thi Forholdet er aabenbart det, at Staten ikke selv kan laane under 4 pCt. Rente, og hvor der, som her, er Tale om at laane ud mod en forholdsvis ikke særlig god Sikkerhed, vilde det være urimeligt, om Staten, foruden at løbe en Risiko, tillige skulde have et aarligt Tab ved den mindre Rente, som gaar ind af Laanene, i Forhold til Statens egen Renteydelse.

Med Hensyn til Laanesummens Forøgelse vil jeg bemærke, at under almindelige Forhold tror jeg neppe, at der er noget væsentligt at risikere for Staten, saa meget mindre som jeg formener, at Ejendomsskyldansættelsen er et sundere og so-

lidere Grundlag med Hensyn til Udtrykket for Værdien end de almindelige Vurderinger. Jeg vil dog gerne tillade mig at spørge den højtærede Finansminister, om der paa de tidligere Udlaan er lidt Tab, og navnlig, om Staten har været nødsaget til at overtage Ejendomskomplekser, i hvilke Staten har givet Laan, eller om den, paa Grund af manglende Rente, har maattet gaa saa vidt at bortsælge Ejendomme for at skaffe Statens Midler ind. Det vil nemlig være af Betydning for Bedømmelsen af den Forøgelse af Udlaansprocenten, som her er foreslaaet, thi er Forholdet det, at Staten ikke har maattet overtage eller bortsælge nogen Ejendom for at erholde Kapital og Rente, er der ikke nogen væsentlig Fare ved at gaa med til den forøgede Udlaansprocent. Er det modsatte derimod Tilfældet, kan man jo nok med nogen Grund have sine Betæneligheder.

Foruden disse væsentlige Ændringer er der fra Folketingets Side indført nogle Ændringer, som dog ikke alle er af lige vidtrækkende Betydning. Jeg skal kort anføre dem. I § 2 er der indført en Ændring, som gaar ud paa, at der af Finansministeren skal beskikkes et Tilsyn med de Byggeforeninger, der andrager om Statslaan. Dette anser jeg for at være en god Foranstaltning. Saa vidt mig bekendt har der hidtil ikke fra Ministeriets Side været ført noget virkeligt Tilsyn med disse Foretagender; man har vist indskrænket sig til de Efterretninger, man har erholdt gennem Vurderingsforretningerne, og til de Oplysninger, som er indgaaede fra de paagældende Kommuner, i hvilke Byggeriet har fundet Sted, men det maa vist anses for at være ret betimeligt, at Ministeriet selv foranlediger, at der foretages Eftersyn, og at det kan faa direkte Melding om, hvorledes Forholdene er. — Endvidere er der ogsaa i Folketinget indført en hel ny Bestemmelse, som gaar ud paa, at ved Overdragelse af enkelte Huse indenfor en Byggeforening, der erholde Laan efter denne Lov, bliver der til Købekontrakt eller Skøde at benytte Stempelpapir til Takst i Kr. Jeg kan ikke rigtig forstaa Nødvendigheden af at give en særlig Stempelompelse i dette Forhold; thi det forekommer mig dog, at naar der er ydet disse betydelige og virkelige billige Laan, saa er der ikke nogen særlig Grund til, vel at mærke for Overdragelsesdokumentet, at give en saadan Stempelompelse. Det er jo nemlig en ny Mand, der træder ind i det Forhold; det er ikke det samme som, at man slet ikke vil benytte Stempel til Udstedelse af Panteobligationer ved-